

ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-5-81-88>

УДК 1:37(477)+УДК 81.42+811.111

Ажогіна Н.В.

Інститут філології

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

PLAGIARISM VERSUS АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ДЕЯКІ ЛІНГВІСТИЧНІ МІРКУВАННЯ ТА ФІЛОСОФСЬКІ ІНТЕНЦІЇ

Анотація. Сучасна геополітична і соціокультурна ситуація України кличе до життя новітні наукові підходи в галузі соціолінгвістики. Реалії сучасної пізнавально-ціннісної ситуації в глобальному суспільстві знань та інформації висувують проблему академічної доброчесності Університету перед обличчям викликів з боку світової наукової спільноти. Плагіат, разом із корупцією та іншими соціально-інституційними проблемами в академічній освіті, викликають до життя оптимальні для України методологічні рішення. Сучасні вимоги до новизни наукових досліджень тягнуть за собою іншу проблему – відчуття і розуміння вченим, особливо молодим, соціальної відповідальності перед собою як особистістю, так і суспільством, яке витрачає гроші платників податків на розвиток освіти й науки. В умовах інформаційної гібридної війни, позиція вченого – це позиція, перш за все, громадянина, який відстоює цінності українського народу і його вищої освіти й науки. В статті розглядаються основні підходи до вирішення проблеми подолання плагіату в науковій царині та його співвідношення із ціннісною системою Університету з точки зору соціолінгвістики та напрацювань новітніх напрямів у соціальній філософії та філософії освіти України.

Ключові слова: плагіаризм, академічна доброчесність, лінгвістика, філософські інтенції.

Azhogina Natalia

Institute of Philology Taras Shevchenko National University of Kyiv

PLAGIARISM VERSUS ACADEMIC INTEGRITY: SOME LINGUISTIC CONSIDERATIONS

Summary. Difficult for Ukraine time – the time of challenges and crises, sozopolthe and socio-cultural nature, requires clear and operational decisions in terms of preservation of traditions in science and higher education and development of innovations. On the other hand, the emergence of "smart society", involves the development of new approaches in the era of globalization of intellectual space in the world. This refers to the intensification of the process of information and knowledge ensure the adequacy of the efforts of domestic scientists and scientists in the global and European space. Ukraine's participation in the Bologna process, scientific and educational programs at the level of the UN, UNESCO, the EU requires that scientists and the Ukrainian Institute of the election of its identical own way for mastering the latest gaps of scientific life. It is the ratio plagiarism and academic virtues in the modern identification of scientific and educational achievements on the background of intensive development of information industry. Achieve parity and balance in the intensive transformation of all the latest knowledge guides scientists and teachers in the observance of rules, regulations, requirements, standards, etc., first of all, the novelty of the research. The research problem novelty now focuses as a priority issue in the scientific field. Now a young scientist it is difficult to understand the diversity of creative approaches in the Humanities, in particular, to the field. To develop their own academic style, the youth need to work a lot. It is very important to handle EU languages, especially English. The language of "lingua Franca" of science and the Internet. It is here that problems arise with adequate modern translation of scientific works and creative reflection. Students and graduates are full of information and snannon space and it requires increased responsibility in terms of compliance with norms and rules of academic honesty. Modern scientific and professional discourse requires rapid operational response to the challenges from the information society to the latest knowledge and information that it paradigms, ideologies, and the like, tend to rapid obsolescence and further transformation. The problem of scientific novelty turns into a very cellular in terms of methodology picture. Young scientist feels confused in conditions of information noise, flow, stress, etc. on the other hand, the government spends a lot of taxpayers' money on science and education and can not afford the luxury of prolonged funding of obsolete projects! The author turns his study into two angles: 1. English linguistic evaluation of concepts of "academic virtue," "moral responsibility," "honor," "honor of the University", "plagiarism", etc. This assessment is based on the latest disclosure of the gaps in humanitarian knowledge that, in General, in a broad sense, much intensificare development of academic and University science in its modern Euro-Atlantic orientations; 2. Contemporary socio-philosophical interpretation of the social responsibility of the scientist and educator in the unstable geo-political and geo-cultural situation. Here the author refers to the development of outstanding scientists who lay our difficult path through the thorns to the stars. We stand on the shoulders of giants and look into our future! The choice of the Ukrainian scientist and educator is the power of all the emotional and mental capabilities on the creation of new information and Znannia space. Here we are competing with the achievements of world science and education. The modern intelligentsia of Ukraine must adhere to an honor code, especially in the field of academic virtue. This issue necessarily entails a revision of the established traditions in the perception of new knowledge and new information and a significant strengthening of the process of cross-language interaction – communication in the framework of scientific and professional discourse. The mastery of the language gaps, the EU provides an opportunity to feel the ocean of possibilities. Enhanced culture of communication, Ukrainian scientists and teachers stand in the first ranks of European civilized community.

Keywords: plagiarism, anti-plagiarism, academic goodness, the new.

Постановка проблеми. Проблема дослідження полягає у визначанні сучасні підходів до розгляду співвідношення плагіаризму та академічної доброчесності в соціолінгвістичному та соціально-філософському контексті в діяльності Університету. Тут наголос та акцентуація робиться на лінгвістичному англійському аналізі основних понять та категорій в лакуні даної проблематики. Залучаються соціально-філософські методи й практики для розуміння проблеми новизни як актуального завдання усієї пізнавально-ціннісної та організаційної системи сучасного Університету.

При цьому застосовуються пошуки в галузі лінгвістики щодо специфічних особливостей лексики в науково-професійному дискурсі в двох ракурсах:

1. у колі тлумачень (з точки зору лінгвістики та загальнонаукових підходів) плагіату як явища в академічному середовищі та його подолання усією системою підвищення рівня академічної доброчесності;

2. у сучасному тлумаченні поняття «новизна» в річці наукових досліджень.

На нашу думку, розуміння співвідношення цих понять в системі академічних досліджень, заслуговує на саму велику увагу дослідників й визначає напрями новітнього руху думки й освітньо-філософської дії як розкриття раніше не досить досконало розробленого сегменту нашого предмету.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема дослідження має актуальний характер. Її новітність спирається на розробки українських вчених: «Ревуцька, С.К. Курс лекцій з дисципліни «Академічне письмо». М-во освіти і науки України, Донець. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. українознавства; уклад. С.К. Ревуцька. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2018. 81 с.»; «Перспективные достижения современных ученых: образование и воспитание, физическое воспитание и спорт, философия, литература и лингвистика, культура и искусство, юриспруденция. : монография / [авт.кол. : Олексин Ю.П., Кух А.М., Макаренко А.В. и др.]. – Одеса: КУПРИЕНКО С.В., 2017. – 150 с.» та інші.

Питання співвідношення плагіату та академічної доброчесності в науці та вищій освіті України, з різних точок зору, за останніх 2 роки розглянуті в працях вітчизняних дослідників й дослідниць: Н.А. Юрко, І.М. Стифанишин, У.М. Проценко (2020); М.І. Бойченко (2019); А.В. Вербицька, О.В. Василенко (2019); Л. Рижак, В. Ромакіна, А. Сингаївська (2019); М.І. Рябенко (2019); О.М. Семенов (2019); Л.М. Янчева, В.М. Михайлов, Л.Г. Бакуменко (2019); О.М. Слободянюк (2019); О.П. Кравченко (2019); N. Batechko, A. Durdas, T. Kishchak (2020); І.М. Варава (2019); Т.В. Фалалеева, Л.І. Тютюник (2019); Т.Б. Павленко, Т.Б. Павленко (2019); Н. Юрко, І. Стифанишин, У. Проценко (2020); О.М. Шевченко (2020); О.В. Тринус, Г.І. Сотська (2019); А.П. Джурило (2019); А.В. Федосенко (2020); Н. Сегеда (2019); Н.М. Борейко (2019); О.В. Шовкова (2020); Л. Пшенична (2019); Н. Нагорна, Г. Павло (2019); О.Л. Кривуша (2019); Н.І. Зубченко, Н.І. Зубченко (2019); А. Колесніков (2020); А. Бровченко (2019); І.І. Лотиш (2020);

М.А. Ожеван (2019); Т. Гранчак, Я. Сошинська (2019) та інші.

Наша новизна полягає у сполученні лінгвістичного та соціально-філософського підходів до розуміння проблеми як процес переорієнтації кращих досягнень української філологічної та філософської думки на інноваційні шляхи подолання невизначеності в сфері комунікації як реалізації науково-професійного дискурсу. Це передбачає вироблення новітньої парадигми академічної відповідальності та доброчесності як вирішення проблеми фокусування наукової інформації та знання у ракурсі їх відповідності новітнім настановам в євро часо-просторі. Така відповідність дає змогу стандартизувати процес оформлення як результатів наукових досліджень, так і формування у молоді новітніх дискурсивних практик, розширення меж її науково-освітнього потенціалу. Але це не є процес стандартизації думки та емоцій. В умовах сучасних викликів для України, це означає пошук шляхів подолання залежності від минулих парадигм неоімперського характеру і пошук можливостей створення новітніх парадигм, зокрема, парадигми «смайт-суспільства» з національно специфікованим обличчям. А це означає, в свою чергу, розвиток науково-освітнього тезаурусу на полі мовній і полікультурній основі. Мова науки й освіти не стоїть на місці. Саме молоді належить честь розробляти новітні шляхи у цьому сенсі!

У галузі філософії для нас цінними є праці В.П. Андрущенко, Н.В. Хамітова, С.І. Пирожкова, Л.В. Сохань, В.Л. Савельєва і В.І. Шинкарука та інших соціальних філософів. Ці праці ґрунтовно розвивають сутність руху всієї науки й освіти України до світового співтовариства з усіма його вимогами, стандартами і т.п.

Особливої ваги таке дослідження набуває в сучасних умовах, коли Україна розбудовує свій ідентичний шлях в стані соціально-економічної, соціально-політичної та санітарно-гігієнічної криз. Такий різнобарвний характер викликів з боку глобального суспільства зобов'язує інтелігенцію України до відповідального ставлення до суспільства, його соціальних інституцій, серед яких освіта на наука обіймають чи не найважливіші місця.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Для нас важливим є соціально-філософський та соціолінгвістичний аспект протистояння плагіаризму та академічної доброчесності.

Загальна проблема нашого дослідження не зможі віддзеркалити увесь спектр завдань, що стоять перед українською наукою та вищою освітою на сучасному етапі. Тому ми виокремлюємо дуже важливий аспект – розгляд загальнонаукової проблеми новизни наукового дослідження в розрізі її лінгвістичного та соціально-філософського тлумачення.

Новизна розглядається нами як потік спрямованої думки дослідника, що спирається на певні традиції в науковій та освітній спільноті. З іншого боку, цей феномен дослідницької діяльності зараз має бути обґрунтованим з точки зору відповідальності вченого перед обличчям проблем сучасності.

Мається на увазі складний контекст цієї проблеми з точки зору сучасних геополітичних та со-

ціокультурних умов, що в них наука і вища освіта України виборює своє ідентичне місце в стані гібридної війни.

Такий підхід породжений неоднозначними процесами в духовно-пізнавальній сфері. Українська наука і освіта потрапила в граничну ситуацію. Болонська система і Європейська спільнота вимагають і потребують дотримання норм, стандартів і т.д., у пізнавально-ціннісній сфері, в обмін на толерацію євро-атлантичних цінностей та допомогу в вирішенні нагальних соціальних проблем.

Дослідження у галузі соціолінгвістики, соціальної філософії та філософії освіти на теренах України до 2014 року описували сучасні настанови з приводу розвитку нашої проблеми: це була реакція на виклики глобального інформаційного суспільства знань та новітньої духовної культури; генеза якого сягає кінця 1940-их років; як реагування на вимоги дотримання цінностей загальнолюдського порядку, а також регіональних і локальних. Українські вчені і освітяни у 90-их рр. – 2000-их роках були визнані всесвітньою наукою і освітою; тепер підготовка молодих кадрів науки неодмінно пов'язана з новітніми процесами в галузі світової науки й освіти.

З іншого боку, ситуація після 2014 року, відокремила українські дослідження від східно-північного геополітичного і соціокультурного «Іншого». Тепер основним мотивом стало збереження української наукової і освітньої ідентичності. Гуманітарні науки, зокрема, стали плацдармом утримання націотворчої ідентичності в усіх сферах, а, особливо, у науці та вищій освіті. Тепер науковець і освітянин є, перш все, громадянином, який обстоює національну ідентичну цінність – у мові, науці та освіті. На виконання цього життєво важливого завдання інтенсивно працюють філологи і лінгвісти, які створюють поле української мови в науковій лакуні; філософи та інші небайдужі громадяни.

Мета дослідження: розробити новітні підходи до застосування вимог академічної доброчесності в системі сучасного Університету на підставі досягнень англійської соціолінгвістики та соціальної філософії і філософії освіти України.

Завдання дослідження:

1. Оцінка лінгвістичних досягнень в галузі академічної доброчесності.

2. Застосування методології соціальної філософії України та її досягнень в галузі підвищення рівня соціальної відповідальності вченого.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дотримання євростандартів застосування англійської мови як мови «лінгва франка» науки й техніки, на теренах української науки й вищої освіти напружує усі сили науковців й освітян. З іншого боку, українські науковці й освітяни повинні розуміти момент адекватності в царині розповсюдження своїх набутків. Захід має розгалужену систему наукових видань – друкованих та електронних. І там гуманітарні науки займають специфіковане відносно ментальності науковців й освітніх діячів Старого і Нового Світу місце. Їхні дослідження у галузі філософії відбивають світоглядні процеси, які не були притаманні нашій історії до 1991 року.

Республікам Балтії вдалося подолати екзистенційний бар'єр стосовно їх радянського буття.

Ми йдемо іншим шляхом – між Євроатлантичним потоком і тотально Євразійським. Україна зробила свій специфічний цивілізаційний вибір: він полягає у координуванні традицій і новацій в світоглядній сфері і їхньому корелюванні відносно реалій після 2014 року.

Як зазначають В. Андрущенко і Н. Хамітов, цей вибір відбувається по-різному в різних суспільствах – тоталітарному, авторитарному і відкритому [1, с. 6–9]; реалізація цивілізаційного вибору України – як суб'єкта історії і геополітики означає розробку її цивілізаційного проекту – образу майбутнього, який породжує стратегію вільної, гідної та ефективної її реалізації у світі цінностей пізнання і творчості, в процесі якої культурна самобутність поєднується з цивілізаційним поступом.

Дотримання і забезпечення зусиллями всього українського суспільства прав, свобод і гідності людини, яка є його найвищою цінністю, відповідає глибинним архетипам української культури, що завжди була людиною спрямованою. Від Г. Сковороди, змагань українського народу з ворогами, тягнеться ментальний потік потягів до свободи, незалежності, соборності. При цьому, український кордо центризм не є суто споглядальним – він сполучає в собі слов'янські ментальні корені та комбатованість у справі безпеки власної сім'ї та оточення. Людські і матеріальні втрати з цих часів вимагають від гуманітарних наук дати достойну відповідь викликам і загрозам сучасного періоду.

Розвиток української освіти і науки стає все більш вагомим критерієм і фактором плідності суспільних і соціальних трансформацій на новому оберті історії.

Сучасна філософія, філологія і лінгвістика веліннями часу покликані оперативно реагувати на процеси в глобальному інформаційному суспільстві.

Сучасні економіка і політика, міжособистісні відносини і мораль, культура і мистецтво, побут і дозвілля знаходяться у сітці глобалізаційних та інформаційних викликів і ризиків.

Стається тотальна глобальна трансформація в царині фундаментальних основ відтворення людини як біологічного й антропологічного типу.

Неототалітарний виклик (за визначенням В. Андрущенко і Н. Хамітова), продукує новітні форми буття людського в сенсі антропології і культури. Новітня пропаганда та ідеологія скеровує творчі зусилля особистості в сферу віртуального, віддаляючи їх від самої та суспільно-соціальної ідентичності. Стається «штучна» ідентифікація, коли особистість маргінальним чином відсторонюється від вирішення нагальних проблем. Колективне поза свідоме і штучно створена «громадська думка» занурюють особистість в дискусію із власним «Я», усамітнюючи ментальність особистості. З іншого боку, така самотність стикається з проблемою ідентичності на ринку праці, в соціальних стосунках ближнього і дальшого кола. Процеси міграції, пандемія, перемішування інтенцій та намірів особистості в полікультурних цінностях, замикають людину перед монітором – єдиним і могутнім джерелом впливу на особистість з боку ляльководів і модераторів культурно-світоглядного процесу. Маніпулювання особистісною свідомістю досягло всесвітніх меж.

Незріла душа і триваюча складна соціалізація молоді людини не в змозі охопити усю велич досягнень минулого.

Культура Постмодерну (особливо в сфері масової інформації) розмиває межі свого і чужого, духовного й матеріального і т.д.

Пандемії, екологічні негаразди поширюють настрої невпевненості особистості в світлому майбутньому. Межі толерантності відносно суспільних і соціальних явищ розмиті. Калейдоскоп з яскравих картинок, мемів, фрагментує свідомість особистості в умовах необмеженого доступу до інформації. Тільки здорова психічно і психологічно людина може витримати такі навантаження.

Науковець-освітянин – громадянин України, несе повну соціальну відповідальність за результати своєї наукової творчості й освітнього впливу.

Відкритість інформації пізнавально-ціннісного характеру розширяє межі наукового пошуку – і молодий вчений відчуває себе розгубленим перед обличчям інформаційного світу.

Після 1945 року людство вступило в стадію інформаційного суспільства. Це вік – покоління (одне покоління – 20 років) – до сьогодні; 1965 рік.; 1985 рік.; 2005 рік – 4 – ох поколінь. 4-е покоління – сьогоднішнє, вже творить нове «смайт-суспільство». Це покоління мільніум-наріїв. Стався інформаційний вибух. Основний його фактор – Інтернет. Саме тут сьогодні знаходиться основне джерело соціальної інформації.

На 2019 рік англійський контент Інтернету містить у собі обсяг 4 000 000 000 аркушів А4. Сьогодні інформація розміщується на ФЛЕШ-КАРТАХ до 64 ГБТ. На 2019 рік в Україні нараховувалось 28 787 000 користувачів Інтернету; з них – 25 000 683 – приватні (індивідуальні). Аудиторія багатоканального ТВ нараховує: 28 884 000 користувачів; з них – 2. 816 000 – приватні (індивідуальні). Ця маса інформації по-різному впливає на споживача, підсилюючи момент його пізнавально-ціннісного вибору. При цьому, читаюча друковану літературу аудиторія звужується: на це є певні причини.

Згідно з розрахунками вчених, на початок 19-го століття усю інформацію і знання людства – від 3-го тисячоліття до н.е. (на різних носіях), можна було б сприйняти при 8-годинному щоденному читанні аркушів А4 аж за 10 000 років. Сьогодні – це взагалі нереальна річ. Науковець обирає для себе обмежений сегмент інформації і знань. Свого часу великий Тур Хейердал видав сентенцію: сучасна наука і науковці уподібнюються шахтарям: кожен шахтар-науковець розробляє свою штольню і штрек; на сьогоднішній день кількість наукових спеціальностей і спеціалізацій, сягла 10 000. Тільки за 2019 рік друкарні США видали 0.5 мільярда друкованих матеріалів на папері (умовно, аркушів формату А4).

Так виникає феномен НАУКОВОЇ НОВИЗНИ, – за словами В.Н. Хамітова, головного критерію академічної добросовісності, а одночасно, й академічної якості та гідності, причому такої новизни, яка є практично значущою для суспільства [7, с. 6–30].

На його думку, антиплагіатні програми створюють у науковій спільноті атмосферу репресивності й само репресивності, що руйнує наукову творчість. Більше того, така атмосфера з необхід-

ністю породжує маніпуляторів з обох боків – тих, хто обманює антиплагіатні програми, що апріорі є лише програмами як технологічними платформами, і тих, хто володіє цими програмами і має спокусу видавати індульгенції в обмін за владу, авторитет, гроші тощо.

Тільки професійно компетентні вчені здатні до виходу за межі буденної мотивації і до справжнього служіння науці, які мають на увазі моральність і людяність, можуть впливати на процес очищення – зерен від плевели.

Так зростає колективна соціальна відповідальність за добросовісність в науці.

З іншого, боку набуває значення самоорганізація процесу індивідуальної творчості. Свідомий громадянин-науковець робить свій цивілізаційний вибір. Тепер головною проблемою у технології наукового пошуку є надання науковій інформаційно-пошуковій системі людського обличчя, розробка критеріїв людського, ціннісного змісту інформації та знання.

Для цього достеменно вивчається шлях наукового пошуку в різних суспільно-соціальних реаліях. Майбутні вчені повинні ретельно, духовно-ціннісно, проробляти ниву теорій і концепцій, пануючих в світі науки й освіти; робити похибку відносно реалій історії світової й вітчизняної науки і техніки.

Н. Хамітов пропонує обернутися до НОВИЗНИ в контексті мета антропології, основні позиції якої вироблені на основі світоглядно-антропологічного підходу В.І. Шинкарука, філософії людиноцентризму В. Кременя й філософії життєтворчості Л.В. Сохань [7, с. 6–30]. В даному контексті, наполягає філософ, – це феномен граничного буття людини. Важливо усвідомити, що кожен учений спочатку пізнає вже пізнане, його творчість проявляється у інтерпретації підходів авторів, які працювали до нього; після цього він з необхідністю й відповідальністю повинен підійти до пізнання ще непізнаного. І тоді його творчість стає вже не інтерпретаційною, а дослідницькою – власне академічною творчістю.

На цьому рівні й стається творче продукування новизни, що є значущою не лише для самого автора, а й для громадської спільноти. Так консолідується нова цивілізаційна спільнота, оживлена новими викликами сучасності. Більше того, обговорення новизни стає предметом суспільної дискусії, – так розгортається поле діяльності громади, за гроші якої утримується наука. При цьому слід усвідомлювати, що в науковому середовищі авторство потребує обрання методології й методики вже апробованих спільнотою, що дозволяють як аргументувати гіпотези й нові положення, так і висловити їх зрозумілою для спільноти мовою. Можна сказати, що це – критерій авторства (й, одночасно, новизни) для наукової праці.

Тобто, ми виходимо на проблему ДИСКУРСУ. Окрема гіпотеза входить у дискурс – поле контактів науковця розширюється. Англійська мова так визначає дискурс: ...«Discourse... 1. Communication of thought by words; talk; conversation...2. A formal discussion of a subject in speech or writing, as a dissertation, treatise; sermon; ...3. To communicate thoughts orally, talk, converse...4. To treat of a subject formally in speech

or wrining...5. To utter or give force.....a running to or pro...» [10, с. 348]. Цей метод запропонував ще Рене Декарт у 1637 році. Зверніть увагу: де Декарт, а де сучасні дискурсивні практики? Проблема дискурсу в науці була поставлена на Заході. Зараз ця лакуна розробляється і в Україні: саме в царині філософії і філології та лінгвістики.

Сміливий науковець – громадянин – світоглядний піонер (який має на увазі традиції ДИСКУРСУ), бере на себе сміливість і відповідальність бути соціально активним і незаангажованим. НЕДАРМА МЕДИКИ ДАЮТЬ КЛЯТВУ ГПШОКРАТА; у США майбутні натуралізовані громадяни складають клятву на вірність. Українські депутати і Президент складають свої клятви. Що ж вже говорити про юридичний корпус і священників, військових. Треба і науковцям скласти таку клятву. А присягтися треба своїми вченими званнями і майбутніми заслугами. Та є ще один слоган: «НЕ ЗАШКОДЬ!»... В усьому треба знати міру! Думати стратегічно, а діяти оперативно! (М.М. Моїсеев (рос.)!)

Наукова академічна й освітня доброчесність ґрунтується на поняттях гідності і чесності.

В англійській мові є чудове слово: «*Honor ... 2. Honesty or integrity in one's beliefs and actions... Syn...1. Distinction. 2. probity, uprightness. Honor...Honesty...Integrity...Sincerity...refer to the highest moral principles and the absence of deceit or fraud...9...a. Special rank or distinction conferred by an university; college, or school...13. Be on or upon one's honor, to accept and acknowledge personal responsibility for one's actions...*» [10, с. 569]. Що ми тут бачимо цінного: перш, за все, це досвід Університету – від часів Середньовіччя; від слоганів доби Просвітництва; від титанічних зусиль науковців й освітан, які ціною своєї честі відстоювали інтереси Університету як *Alma Mater!*

Ось як англійська мова багатоаспектно подає значення поняття «*Virtue*»: «...1. *Moral excellence; goodness; righteousness. 2. Conformity of one's life and conduct to moral and ethical principles; ... 3. A particular moral excellence...cardinal virtues, natural virtue, theological virtue...5. A good or admirable quality, as of a person or some aspect of a personality*» [10, с. 1267].

Ці визначення мають ще древньолатинську основу, коли богиня Віргус (е) охороняла честь як воїнів, так і політиків-сенаторів! Потім ці поняття – доброчесність, академічна доброчесність стали найважливішими символами дотримання чистоти й цноти в академічних стосунках!

Славетні традиції Києво-Могилянської академії, Львівського університету, українських братств охороняли дух доброчесності східного слов'янства на рівні наук и й освіти. Російські імператорські університети ревностно відслідковували цінності імперства та ідеології РПЦ. Славетні традиції української науки й освіти свято бережуть спадок великих предків! Його не можуть зруйнувати аніякі хвилі нового Вірту – поза національної віртуальної реальності та новітнє імперство в особі політиків та чиновників РФ. Питання відмежування від російського наукового й освітнього спадку є досить дискусійним і вимагає чіткої світоглядної позиції науковців та освітан. Нове покоління України – з 2000-их, несе і розвиває новітній антиімперський виклик;

його обстоюють ціною життя і здоров'я наші долесті воїни щодня.

У будь-яку епоху ідеї в науці, мистецтві (і культурі взагалі) народжуються конкретними особистостями. І моральність вченого, яка впливає і на його творчу здатність, в значній мірі проявляється в уважному ставленні до гігантів думки й праці на благо Вітчизни.

Ідеї не самозароджуються в соціальних колективах та в Інтернеті, завжди мають авторський характер. В нашому випадку сфера Інтернету допомагає знайти необхідну інформацію, проілюструвати її.

Авторський стиль – це проявлення новизни у кожному реченні, а не лише у формалізованих висновках – це вже вторинна інформація. Це – вияв пульсації новизни у всьому тексті роботи, а тому новизна як висновок є органічною для всього тексту статті, дисертації або монографії.

Проблема для вченого повинна бути глибоко значущою для нього – прийнятою у глибини свідомості і позасвідомого. З проблемою треба засинати і прокидатися. Ці зусилля породжують інсайти й катарсичні стани, що змінюють природу людини, яка вважає за можливе використовувати плагіат для реалізації своїх амбіцій і цілей.

Чому виникає плагіат? І як плагіат визнається англійською мовою? «...*Plagiarism... 1. The appropriation or imitation of the language, ideas, and thoughts of another author, and representation of them as one's original work. 2. Something appropriated and presented in this manner...*» [10, с. 1379].

Що ми тут бачимо? Невизнання запозичення і присвоєння іншої інтелектуальної власності. Але треба мати на увазі взагалі процес розвитку культури Європи у Середні віки. Відродження, а далі Просвітництво застосували давньогрецькі ідеї та переклали їх латиною, а згодом і на національні мови. Ці ідеї стали надбанням світової думки і цінностей. Імітація і копіювання – це нормальний процес для мистецтва й літератури. Але в науці – це зло. Нормальний цивілізований науковий процес відбувається в професійному дискурсі, в якому обговорюються новітні ідеї. Вічна проблема полягає в інсайті – стану, в якому наступає мить прозріння. Вчений своєю невтомною працею торує новітній шлях. Молоді важко розібратися в цьому безмежному матеріалі. На нашу думку, основна причина полягає у тому, що молода людина почуває себе безсилою перед обличчям спадку від титанів науки й освіти. Отут відповідальність лягає на наукового керівника; певним чином реалізується дуже складний процес у співвідношенні традицій та новацій.

Авторський стиль мислення виховується в студентські роки. Культура цитування та посилань повинна бути організована у кожного школяра, студента і аспіранта; це – навичка, що працює безумовно і невпинно – як серцебиття. Всілякі сучасні «*брейн-штурми*», «*кейс стади*» та ін., захоплюють колективно думати над вирішенням проблеми. ГУГЛ допомагає вишукувати необхідну інформацію.

А ФІЛОСОФІЯ виховує інформаційну наукову культуру. Зараз це – одне з головних її призначень. І тут ми приходимо до важливого висновку: академічна доброчесність в своїй основі має

академічне авторство, що кінець кінцем означає розв'язання проблем у текстах – продукування наукової новизни [1–12]. Сучасна соціолінгвістика все глибше занурюється у текстологію, безмірні глибини психіки, шукаючи новітні шляхи посилення ефективності цих пошуків. Система *Google Scholar* допомагає молоді розібратися у хитросплетіннях ідей і авторських думок! Щоденне тренування дає свої плоди. Філософія дає молоді ключі для нових відкриттів. Зауважимо: весь час треба думати про своє і загальногромадянське реноме!

Як зауважують титани української філософії й освіти: Постмодерна наукова новизна реалізується як Філософія гідності або справжня Філософія. Це авторська філософія особистостей, відкритих діалогу – з класиками і сучасниками, прихильниками та опонентами. Це філософія, яка пробуджує свободу думки і креативність. Це філософія авторів, які мають мужність зайняти позицію і взяти до уваги душі розуму відповідальність за свої ідеї і вчинки. Це філософія, що знаходить золоту середину між крайнощами тільки пізнання і тільки творчості. Це філософія, яка контролює політичні ідеології – і за допомогою іронії, і за допомогою пафосу. Це філософія, що пом'якшує фанатичні прояви релігії. Це філософія подолання війни у відносинах між особистостями і народами. Це філософія, яка продукує сучасну національну ідею і мову як алгоритм сходження національної культури і цивілізації на світовий рівень. Лише розвиваючись цим шляхом, філософія в Україні може бути цікавою світові і стати ключем для гідного майбутнього, створивши адекватні й автентичні методологічні основи цивілізаційного проекту Батьківщини.

Для осмислення проблем продуктивного цивілізаційного вибору України стають продуктивними Потенціалізм та Мета антропологія. С. Пирожков розуміє потенціалізм як методологічний підхід сучасної науки, «...головним принципом якого є оцінка багатоманітних можливостей, що закладені в тій чи іншій системі і які при відповідних умовах можуть бути реалізовані» [3, с. 9]. Потенціалізм передбачає вивчення більш широкого діапазону передумов, що визначають розвиток конкретного процесу чи системи» [3, с. 9].

Місце Мета антропології у соціогуманітарному знанні може бути осмислене у двох фундаментальних виявах: 1) як метатеорії наук про людину, її буття в культурі та соціумі, що інтегрує результати цих наук, та: 2) філософії розвитку

людини. Мета антропологія у строгому сенсі як напрям сучасної української філософії має інтегрально-методологічне значення для сучасного соціогуманітарного знання як проект, що «...заснований на структуризації людського буття на буденний, граничний мета граничний виміри, яким відповідають буденний, особистісний та філософський типи світогляду...» [2, с. 268, 207–212]. Такий підхід продовжує філософські пошуки М. Шелера і М. Бердяєва. Так потенціалізм набуває світоглядно-ціннісного спрямування, а мета антропологія здатна здолати маргінальність відносно реалій духовно-культурних процесів розвитку сучасних людини і суспільства.

Сучасна Україна знаходиться в геополітичному оточенні, у якому сутнісно виражені авторитарні та неототалітарні тенденції. Для наукових керівників настав час вступити в дискурсивний діалог із студентами та аспірантами, демонструючи свою екзистенціальну і добросесну громадянську та академічну позицію. Виникає і розвивається новітній інформаційно-знаннєвий дискурс, що в його основу закладені найсучасніші світоглядні ідеї.

Особливо слід звернути увагу на важливість філософії та філології з лінгвістикою задля здійснення справжньої перемоги в інформаційній війні [8].

Висновки: 1. Інформаційний вибух з другої половини ХХ століття призвів до необхідності досліджувати реалії глобального суспільства інформації. Ці розробки були інтенсифіковані в Україні після 1991 року зусиллями провідних вчених і педагогів. Тепер досліджується «смайт-суспільство» ХХІ століття.

2. Складність цієї роботи посилюється нашою ситуацією з 2013 року. Проблеми корупції, плагіату в науковій сфері вимагають формування нової культури науковця: культури, яка спирається на відчуття і реалізацію соціальної відповідальності за результати наукової творчості.

3. Провідні фахівці України у галузі філософії та філології з лінгвістикою, продукують сьогодні новітні підходи в цій царині. Висловлюючи свою громадянську позицію, вони наполягають на напруженні усіх зусиль науковців та освітян в гуманітарній сфері з точки зору створення духовної сили, яка здатна здолати сучасну інформаційну гібридну навалу і втримати українську людину на вістрі ідеологічної та духовної боротьби, яка пролягла крізь всі лакуни нашого життя, з метою збереження і примноження славетних традицій українського народу і держави.

Список літератури:

- Андрущенко В., Хамітов Н. Філософська освіта і наука як каталізатор цивілізаційного проекту України. *Вища освіта України*. 2017. № 2. С. 5–17.
- Кремень В. Г. Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору. Київ : Педагогічна думка, 2009. 520 с.
- Пирожков С.І., Хамітов Н.В. Україна: від штучної та реальної конфронтації до консолідації. *Дзеркало тижня*. 2017. № 28(324), 22 липня. С. 4–9.
- Сохань Л.В. Искусство жизнетворчества. Предназначение. Жизнетворчество. Судьба. Киев : Издательский Дом Дмитрия Бурого, 2010. 576 с.
- Хамітов Н., Крылова С. Філософський словник: людина і світ. Київ : КНТ, 2007. 264 с.
- Хамітов Н. Філософія: бытие, человек, мир. От метафизики к метаантропологии. Київ : КНТ, 2017. 268 с.
- Хамітов Н. Філософська антропологія як метаантропологія: метатеорія гуманітарних наук і філософія антропо-трансценденції : *Збірник наукових праць. Філософія людини як шлях гуманізму та гідності у граничному бутті суспільства: підхід філософської антропології як метаантропології*. Київ : НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2016. С. 6–30.
- Хамітов Н.В. Філософська антропологія: актуальні проблеми. Від теоретичного до практичного повороту. Київ : КНТ, 2018. 394 с.

9. Шинкарук В. Методологічні засади філософських вчень про людину. Філософська антропологія: екзистенціальні проблеми. Київ : Наукова думка, 2000. 286 с.
10. The Random House Dictionare of the English Language / Jess Stein, editor in Chief; Laurence Urdang, Managing editor. RANDOM HOUSE. New York, 1973. 2058 p.
11. Андрущенко В.П. Філософія освіти XXI століття: у пошуках перспективи. *Філософія освіти: науковий часопис*. 2006. № 1(3). С. 6–12.
12. Андрущенко В.П., Савельєв В.Л. Освітня політика (огляд порядку денного). Київ : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2010. 368 с.
13. Бердяев Н. А. Философия свободного духа. Москва : Республика, 1994. 480 с.
14. Історія філософії: проблема людини. Вступ до філософської антропології як мета антропології навчальний посібник зі словником. Під ред. Н. Хамітова. Київ : КНТ, 2015. 96 с.
15. Пирожков С.І., Хамітов Н.В. Цивілізаційний проект України: від амбіцій до реальних можливостей. *Вісник НАН України*. 2016. № 6. С. 45–52.

References:

1. Andrushchenko, V., & Khamitov, N. (2017). Filofska osvita i nauka yak katalizator tsyvilizatsiinoho proektu Ukrainy [Philosophical education and science as a catalyst for the civilization project of Ukraine]. *Vyshcha osvita Ukrainy*, no. 2, pp. 5–17.
2. Kremen, V.H. (2009). Filosofii liudynotsentryzmu v stratehiakh osvitnoho prostoru [Philosophy of anthropocentrism in the strategies of educational space]. Kyiv: Pedahohichna dumka.
3. Pyrozhkov, S.I., & Khamitov, N.V. (2017). Ukraina: vid shtuchoi ta realnoi konfrontatsii do konsolidatsii [Ukraine: from artificial and real confrontation to consolidation]. *Dzerkalo tyzhnia*, № 28(324), 22 lytnia. S. 4–9.
4. Sokhan, L.V. (2010). Yskusstvo zhyznetvorchestva. Prednaznachenye. Zhyznetvorchestvo. Sudba [The art of life creation. Destination Life-creating. Fate]. Kyev: Yzdatelskyi Dom Dmytryia Buraho.
5. Khamytov, N., & Krylova, S. (2007). Filofskskyi slovnyk: liudyna i svit [Philosophical dictionary: man and the world]. Kyiv: KNT.
6. Khamytov, N. (2017). Fylosofyia: byutye, chelovek, myr. Ot metafyziky k metaantropolohyy [Philosophy: being, man, world. From metaphysics to metaanthropology]. Kyiv: KNT.
7. Khamitov, N. (2016). Filofska antropolohiia yak metaantropolohiia: metateoriia humanitarnykh nauk i filosofii antropo-transsendentsii [Philosophical anthropology as metaanthropology: metatheory of the humanities and philosophy of anthropo-transcendence]: *Zbirnyk naukovykh prats. Filosofii liudyny yak shliakh humanizmu ta hidnosti u hranychnomu butti suspilstva: pidkhid filofskskoi antropolohii yak metaantropolohii*. Kyiv: NPU imeni M.P. Drahomanova.
8. Khamitov, N.V. (2018). Filofska antropolohiia: aktualni problemy. Vid teoretychnoho do praktychnoho povorotu [Philosophical anthropology: current issues. From theoretical to practical turn]. Kyiv: KNT.
9. Shynkaruk, V. (2000). Metodolohichni zasady filofskskykh vchen pro liudynu. Filofska antropolohiia: ekzysyentsialni problemy [Methodological principles of philosophical teachings about man. Philosophical anthropology: existential problems]. Kyiv: Naukova dumka.
10. The Random House Dictionare of the English Language / Jess Stein, editor in Chief; Laurence Urdang, Managing editor. RANDOM HOUSE. New York, 1973. 2058 p.
11. Andrushchenko, V.P. (2006). Filosofii osvity XXI stolittia: u poshukakh perspektyvy [Philosophy of education of the XXI century: in search of perspective]. *Filosofii osvity: naukovyi chasopys*, no. 1(3), pp. 6–12.
12. Andrushchenko, V.P., & Saveliev, V.L. (2010). Osvitnia polityka (ohliad poriadku dennoho) [Educational policy (review of the agenda)]. Kyiv: NPU imeni M.P. Drogomanova.
13. Berdiaev, N.A. (1994). Fylosofyia svobodnoho dukha [Philosophy of free spirit]. Moskva: Respublyka.
14. Khamitova, N. (ed.) (2015). Istoriia filosofii: problema liudyny. Vstup do filofskskoi antropolohii yak meta antropolohii navchalnyi posibnyk zi slovnykom [History of philosophy: the problem of man. Introduction to philosophical anthropology as a goal of anthropology textbook with a dictionary]. Kyiv: KNT.
15. Pyrozhkov, S.I., & Khamitov, N.V. (2016). Tsyvilizatsiyni proekt Ukrainy: vid ambitsii do realnykh mozhlyvostei [Civilization project of Ukraine: from ambitions to real opportunities]. *Visnyk NAN Ukrainy*, no. 6, pp. 45–52.